

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 282.

V Ljubljani, v četrtek 10. decembra 1885.

Letnik XIII.

Deželni zbor kranjski.

(IV. seja, 9. decembra.)

(Konec.)

Dalje se sklene, da se bolnišničnim primarijem petletnice vstevajo v pokojnino, drugim bolnišničnim uradnikom pa ne.

Gledé prisilne delavnice se sprejmó ti le nasveti finančnega odseka: 1. Vlada se prosi podpore za tako razširjanje prisilne delavnice, da bi se v njo spravilo 500 kaznencev; 2. dežele, ki rabijo našo prisilnico, se vprašajo, če se hočejo za nekaj let zavezati, da bodo sem pošiljale svoje kaznence; 3. precej naj se naredé potrebni načrti in proračuni za nameravano razširjanje; 4. deželni odbor se poblašča, da od mestne občine Ljubljanske kupi 3 orale blizo posilne delavnice ležečega mestnega zemljišča.

Gledé muzeja se sklene: 1. Poročilo o izkopovanju starin se z zadovoljnostjo jemlje na znanje in se g. Dežmanu izreka zahvala deželnih zastopnikov. (G. Dežman se za to priznanje slavnemu zboru ob kratkem zahvali.) 2. Določi se, da bi bilo primerno določiti vstopnino za ogledovanje v muzeju hranjenih reči o takih dnevih, ko muzej ni odprt. 3. Francetu Kobalu, muzejskemu slugu in vratarju, se določi 300 gld. letne plače, stanovanje in kurjava. 4. Preparatorju Ferdinandu Schulz-u se k dosedanji plači dovoli osebna doklada letnih 100 gld., prosto stanovanje in kurjava. Konečno se je potrdil proračun muzejskega zaklada, kakor smo ga že v poročilu o drugi seji omenjali, ter se je le dostavilo g. Schulzu dovoljenih 100 gld.

Pri obravnavi o nekterih točkah letnega poročila se potrjenje postave o pogozdovanju Krasa jemlje na znanje, ob enem pa deželni vladi izreka želja, da naj to postavo kmalo izvrši. G. deželni predsednik je odgovoril, da mu je ta postava posebno pri srcu. G. Dolenc predlaga, da naj se sprejme nasvet odsekov, ob enem pa naj se izreče zahvala vladi in zlasti g. deželnemu predsedniku, ki je bil dotično postavo sestavil. Ta predlog se sprejme.

Poročilo o postavi gledé spuščanja zasobnih žrebecv se jemlje na znanje, in naj o vspehu dotične postave deželni odbor poroča zboru, ravno tako poročilo o štipendijah za podkovsko šolo, ki naj se podeljuje tudi še v prihodnje.

Poročilo o trtni uši se jemlje na znanje, ob enem pa se deželnemu odboru naroča, naj vso svojo pozornost obrača na zatiranje trtne uši in zlasti na izvrševanje dotičnih postavnih določb, kakor tudi na to, da se prej ko mogoče sestavi dotična deželna komisija. — Dr. Vošnjak govori o popotovanju g. Dolenca po Dolenjskem, dalje o ameriških trtah, in pravi, da bo še le v prihodnjem zasedanju mogoče govoriti o dotičnih stroških. Dalje deželni zbor jemlje na znanje, da ste se vstanovi za živino-zdravniško šolo na Dunaji podelile Francetu Dulerju in Jožefu Pavzerju, in privoli, da se je Karlnu Lesarju podaljšala vstanova. Ravno tako se je na znanje vzelo poročilo o cepljenji osepnice in o ribji valivnici na Studencu, o vravnavi Pešate in o postrežnji kazni za pokončevanje gozdov; gledé gozdnih drevnic pa se sklene deželno vlado prositi, da bi izvršila sklep deželnega zbora z dne 7. oktobra l. 1884. G. deželni predsednik je odgovarjal, kaj se je v obojnem oziru naročilo okrajnim glavarstvom, in poročevalec g. Faber za to izreče deželni vladi zahvalo.

Prošnja cestnega odbora v Velikih Laščah za preložitev ceste med Laščami in Rašico se izroči deželnemu odboru, da je v smislu § 49 inštrukcije vzame v pretres in dovoli primerno podporo.

Gledé režije v blaznici na Studencu je v imenu finančnega odseka baron Schwegel predlagal: 1. V stari blaznici se dovoli za vsacega bolnika III. razreda po 22 kr. odškodnine na dan, v blaznici na Studencu pa po 24 kr.; do zgradbe perilnice in sušilnice se pa na Studencu dovoli odškodnine 25 kr. na dan. 2. Temu primerno se zniža tudi režija za I. in II. razred. 3. Hrano v III. razredu določuje normalni jedilni list, pri čigar sestavi se zdravnikom prepušča primeren vpliv. 4. V točkah 1 do 14 poročila omenjeni jedilni tarifi se imajo določevati za eno leto. Deželnemu odboru se naroča, da

naj v tem smislu spremeni z usmiljenimi sestrami sklenjeno dosedanjo pogodbo, in da naj novo pogodbo predloži z letnim poročilom l. 1885. Ako bi pa ne bilo mogoče pod temi pogoji skleniti nove pogodbe, naj usmiljenim sestram ob pravem času odpove pogodbo z dné 30. septembra 1880.

Dr. Bleiweis podpira predlog odsekov in v daljšem govoru omenja, da je bil njegov lanski predlog primeren, in da se je vresničilo, kar je rekel, da denarni efekt lanskih sklepov bo skoraj ničev. Dalje primerja ceno v raznih blaznicah in dokazuje, da je naša blaznica ena najdražjih.

G. Detela ugovarja, da bi bil denarni efekt ničev, ker se je prihranilo čez 4000 gld. To je potrdil tudi dr. Vošnjak in potem so bili sprejeti nasveti finančnega odseka. Za zgradbo perilnice in sušilnice v blaznici na Studencu se dovoli 3600 gl., ki naj se postavijo v proračun deželnega zaklada za l. 1886.

Gledé režije in hrane bolnikov v splošnji bolnišnici v Ljubljani predlaga finančni odsek: Deželnemu odboru se naroča, da naj se z redom usmiljenih sester pogoja za novo vgodnejšo pogodbo držé se pravila, da naj veljá 14 1/2 kr. za človeka na dan, in naj to predloži s poročilom za l. 1885. Ko bi take vgodnejše pogodbe ne dosegel, naj sedanja pogodbo o pravem času odpove. Tudi naj za prihodnji deželni zbor izdela pripravne predloge, da bi se bolnišnica sprejela v lastno oskrbovanje dežele.

Ribolovnemu društvu v Ljubljani se dovoli poleg navadne letnine še podpora 30 gld., potem pa g. deželni glavar ob 1/3. uro sejo sklene in prihodnjo sejo napové za petek, 11. t. m.

Politični pregled.

V Ljubljani, 10. decembra.

Notranje dežele.

Tri tisoč goldinarjev podaril je avstrijski cesar v svojem in svoje družine imenu za ranjene Srbe in Bolgare iz svoje zasobne

LISTEK.

Zadnji samotar.

Izviran zgodovinski roman.

(Spisal Podvigenjski.)

(Dalje.)

Vekoslav pa potem stopi skozi velika vrata v gostilno. Na desno in levo se mu odpirajo prostorne sobane, natlačene s pridnimi pivci, katerih eni pevajo, drugi se živahno pogovarjajo, drugi spet igrajo; tu pa tam zagleda se po pivnicah kaka bolj gosposka postava, ki se od mize do mize vrti v pogovore pijočih in kakor se zdi oblastno, a vljudno in zgovorno ter v svesti si svoje preučnosti, navzočim razlaga važne in mične reči, ker kjerkoli se ustavi, vsi z odprtimi usti vanj zijajo. Od časa do časa vzame iz žepa časopis ter bere nekaj vrst, potem pa razlaga.

Stopivšemu na dvorišče prileti nasproti lično opravljen natak, ter ga vljudno poklonivši se mu sprejme čez dvorišče po stopnicah, ter ga privede na širok dolg mostovž; na tem videlo se je več visocih vrat, katerih srednje odpre natak Vekoslavu.

Komaj vstopi, kar mu od vseh strani zadoni: „Živio Vekoslav, dobro došel!“ Več znancev mu pride nasproti proti vratam, med njimi grof Gvidon, ki novega gosta predstavlja navzočim. Ko poneha pozdravljanje in mehanci pokloni, se Vekoslav ogleda po prostorni, visoki dvorani; vse elegantno gosposko opravljeno, po stenah v zlatih okvirjih razobešene razne podobe, med kterimi kmalo zapazi Voltairja, Diderota in nekaj drugih slaboslavnihih Francozov. Po dvorani mu sreča oko dosti znanih in neznanih obrazov, tudi gospa in gospodičin ni manjkalo; pri teh je oko nekaj dalje postalo, morda je iskalo obližja, kterega ni našlo. Ni mu bilo všeč to, nadjal se je nocoj ž njo govoriti. Ali kaj, vleklo je ni v tako družbo in ženska navadno zdravejša in resničnise čuti, kakor možki sodi.

Ko sredi dvorane zamišljen stoji, mu prihiti naproti Ben Saruk Mostovski, v črnih rokavicah, dvakrat se mu pokloni ter mu prime za desnico in mu jo prijateljski stisne.

„Dobro došli iz klasične Italije! Nisem že videl ure, da bi se vrnili, noč in dan sem vas imel pred očmi, srčno hrepenéč po vaši dragi tovaršiji. Povsod srečni? Zdravi?“

„Vse dobro“, odgovori Vekoslav.

„Dobro opravili svoj posel? Že skoro želim občudovati nakupljene umotvore, pričale bodo o spretosti vašega umetnijskega okusa. A ravno prav, da ste danes že tukaj s potovanja; nocoj priredimo veliko zabavo. Apolon in Melpomene se imata boriti za lavoriko. In škoda, desetkrat škoda bi bilo, da bi nocoj tu ne bilo vas, tako izvrstnega natančnega ocenitelja. Blagovolite sprejeti spored današnje zabave.“

„Prelepa hvala za pozornost, gospod Mostovski“, zahvali se Vekoslav.

Sploh pa se zdi, da v tej odlični družbi nocoj g. Mostovski nosi veliki zvonec, vse ga k sebi kliče in zvedavo povprašuje, a on se urno suče in lahko stopajoč po prstih premérja dvoranine prostore, kakor senca; vsem odgovarja, vse zadovolja.

Slednjič vendar pride čas, ko se ima pričeti zabava. Zbrana gospoda začne se skozi vrata, ki so se ravno odprla, pomikati v visoko, umetno ozaljšano dvorano in počasi zasede svoje prostore; častni stol pred odrom na sredi tiče danes grofu Gvidonu Kobenceljnu, ne daleč od njega vidimo Vekoslava.

Zagrinjalo se vzdigne. Nastopi belo oblečena

lepo doma ostal. Ker pa Rumunija nekaj deleža pri splošnih najnovejših homatijah mora imeti, zahtevala je, da se morajo bolgarske podonavske trdnjave podreti, da se ne bo moglo reči, da Rumunija ni prav nič storila.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 9. decembra. (Delitev nove obleke šolski mladini.) Božični prazniki se bližajo. Raznovrstne dobrodelne naprave se že prav pridno pripravljajo, da bi vredno obhajale svoje običajne božične veselice in slovesnosti, zlasti v prid ljube mladine. Prvi oznanovalec teh za otroke tako veselih dni je sv. Nikolaj. Ta se je, kakor druga leta, posebno v Čitalnici skazal. Dobrodelni odbor mnogih gospá in gospodičin Ljubljanskega mesta je zopet letos po milodarjih in pridnih rokah 80 otrokom pripravil novih oblačil ter 8. t. m. na praznik brezmadežnega Spočetja D. M. z njimi oveselil 40 dečkov in 40 deklic iz raznih šol. Slavnost se je vršila slično drugim letom v Čitalnični dvorani ob 11. uri. Vdeležilo se je je precejšno število odličnega občinstva in blagerodna gospa soproga e. kr. predsednika barona Winklerja je blagovolila deliti obleko in kruh med ubožno mladino, kateri se je ta dan veselje na obrazu žarilo. Tudi milostni g. knezo-škof so, kakor slišimo, rekli, da bi se bili radi vdeležili in osebno se prepričali koristnosti te njim toliko ljube naprave, pa so bili zadržani po slovesnih cerkvenih opravilih v stolnici.

Da letos še posebno pozornost „Slovenčevih“ bralcev obrnemo na to prekristno dobrodelno djanje, nam je vzrok tudi to, da se je letos obhajala nekakšna dvajsetletnica. Na to je opozoril tudi g. vodja Praprotnik zbranemu občinstvu ob začetku delitve in je pohvalno omenil, koliko dobrega so blage gospé v preteklih letih storile za ubožno mladino po napravi, ki je l. 1865 prvokrat pokazala vesel sad krščanske radodarnosti in pridnih rok, kako je bil že prvokrat nepozabljivi vodja slovenskega naroda ranjki vitez dr. Bleiweis Trsteniški vesel te blage ideje itd. — Konečno je še nunski katehet g. Kržič otrokom priporočal, naj se najprej Bogu zahvalijo za prelepi dar in naj hvaležnost kažejo tudi v djanji s tem, da bodo pazili na lepo novo obleko in je lahkomisljeno in zanikrno ne oblatili ali raztrgali; še brez mere bolj skrbni pa naj bodo na dušno obleko, ki so jo pri sv. krstu prejeli, kajti če to belo obleko vedno čisto ohranijo, bodo sami srečni in povsod spoštovani pa dobrotnikom bodo tako najlepše poplačali ves trud, delo in stroške.

Pač je želeti, da bi naprava, ki je že skoz dvajset let neprestano vsako leto pokazala tako lepi sad krščanske ljubezni in darežljivosti, še dalje tako krepko in stanovitno delovala. Znano nam je, koliko truda in težav ima dotični odbor; pa nikar naj mu ne upade pogum, saj v resnici dobra dela se nikjer ne zvršujejo brez truda.

Iz Leskovca, 7. decembra. Pokopali smo toraj našega občeznanega dekana in čast. kanonika, prečast. gosp. Edvarda Polaka! Začel je ranjki gosp. belehati prav za malenkost; odrgnil ga je bil namreč čevlji. Kdo na kaj takega porajta? Tudi ranjki

gospod dekan ni porajtal, a za nesrečo včasih malenkost škoduje. Mali rani namesto zazdraviti se, pritakne se vnetje ter postaja čedalje hujše. Začne iz noge teči, da se je gospod moral vleči. Takoj se je prikazala neka nevarnost na propad moči, da se domači že bojé za življenje. Bilo je to proti koncu avgusta. A kmalo se obrne na bolje; rana se začne celiti, počasno sicer, a vendar vedno, da je zdravnik že zagotavljal, da v 14 dneh bo vse v redu in gospod dekan zdrav. Žalibog da teh 14 dni ni bilo. V treh dneh se je tako spremenilo, da je zdravnik rekel: Ne bi škodovalo, ko bi se dal gospod dekan previditi. Zgodilo se je to v kratkem in takoj potem je gospod dekan tudi svoje časne reči vredil. In res, bil je zadnji čas. Telo ni bilo ravno še tako oslabeledo, a začel je gospod dekan pešati na duhu in na umu. Vedno bolj in bolj je pozabljal o čem se je govorilo ter misli o tujih rečeh vmes izrekoval, kar je čezdalje huje in huje postajalo, dokler je po polnem krvnem razkrojenji svojo blago dušo izdihnil 4. decembra popoldne.

Zapuščeni farani kazali so mnogo žalovanja in sočutja. Vsaki je hotel svojega tolikoletnega duhovnega pastirja še enkrat videti (pastiroval je tu blizu 30 let). Od jutra do pozne noči je bila vedno polna precej velika sobana, kjer je ranjki ležal. Pretekli ponedeljek, 7. decembra, zbralo se je 20 duhovnikov iz obližja, večinoma iz dekanijskega okrožja; potem prečast. gosp. gvardijan frančiškanov iz Brežic, prečast. gg. gvardijana kapucinov iz Celja in Krškega s štirimi drugimi kapucini. Gotovo bi se bilo še mnogo več gospodov pogreba vdeležilo, naj bi jih tako nevgoden čas ne bil zadrževal prej in poznej praznik; v naši škofiji še popolni odpustki. Sprevod vodil in pokopal je prečast. gosp. kanonik Kulavic, govor pa je imel preč. gosp. kanonik Klun. Ljudstva je bilo mnogo, da menda ne kmalo toliko v Leskovcu, a tudi solzá in žalovanja veliko. Opoludne ravno je bila žalo-slovesnost končana.

Omeniti moramo še, da je duhovnjane v žalosti mnogo tolažilo, ki so videli, da ranjkemu niso le duhovni sobratje časti skazovali, temveč tudi svetni gospodje. Tako se je pogreba vdeleževal z drugimi uradniki blagorodni gosp. sodnik Krški; več gospodov učiteljev iz okolice, ki so ranjkemu levi žalostinki zapeli, takoj pred farovžem in potem zopet na grobu. Konečno bodi omenjeno, da ste sprevod spremljale tudi Krška požarna in mestna straža. Z besedo: Žalosten sprevod je bil res lep, in gotovo se je za ranjkega mnogo molitve kviško povzdigovalo, katero naj Bog milostljivo usliši ter dá dekanu v miru počivati!

Naše slovstvo.

Knjige družbe sv. Mohorja za leto 1885.

(Dalje.)

II. Slovenske večernice, 39. zvezek.

Naš narod se maloktere knjige, ktere izdá družba sv. Mohora, tako veseli in se téši po njej, kakor ravno po Slovenskih Večernicah. V dolgih zimskih večerih so mu v resnici kratkočasne večernice in malo da ne so mu tudi edino zabavno berilo čez leto. Zato pa je odborova naloga, skrbeti, da je gradivo za to knjigo izbrano in v resnici

spodobno, da kmetu in sploh našemu prostaku, kratač mu čas, tudi blaži in vzgaja srce. Žalibog pa odbor zastoj goji to željo, zastoj se trudi in skuša dobrega blaga v Večernicah podati, če mu ne preostaja dobrih spisov, če nima v čem zbirati. Ne vemo sicer, kake pripovedne spise prejema in dobiva odbor v oceno, a če sodimo po teh, ktere je že nekaj let sem izdajal, si komaj zamoremo misliti, kako zanemarjeno in neobdelovano je to polje pri nas Slovencih. Toraj pri nas ne znajo pisati za ljudstvo, ali pa nočejo, oboje je pa graje vredno, oboje sramotno in pogubno za nas. Že lansko leto se je marsikaj očitalo veči povesti, ki jo je izdala naša družba, a tudi letos ni nič boljše, se vé, da v drugem pomenu. Tako slabe, tako nepopolne povesti nismo še kmalo čitali, kakor v letošnjih Večernicah pod naslovom „Dora“. Le poglejmo vsebino povesti, da nam ne boče kdo očital pristranosti.

„Sključena (?) ženica“ nam pripoveduje zgodbo svojega življenja, ki je izvanredno nesrečna. To nesrečo ji provzročujejo same smrti; kot šestnajstletni deklici ji nanagroma umrje oče; čez dve leti ji še bolj nanaglem umrje brat; ko je nekaj mesecev omožena, ji ubijejo moža; edini otrok njen ji v četrtem letu svoje starosti utone pod ledom in naposled še sama nanaglem umrje na pokopališči žalujoča nad svojimi dragimi umrlimi. Za Boga! ali je že ta snov prikladna za naš narod, ali naj se mu tako slika življenje? Vsaj po treh naglih nesrečah naj bi živila srečno, toda ne — pisateljica ji še brezsrčno utopi drago dete in naposled nevedé kaj bi napravila z obupno materjo — še nji odloči, da mora na čuden način umreti. Nam se to dozdeva popolnoma neverjetno in tudi vsled tega pogubno za naše ljudstvo, ker mu jemlje in slabi vero v Božjo previdnost in ker ga uči krivih misli o življenji sploh.

A ne samo snov pripovedke, ampak še mnogo bolj zasluži pripovedovanje našo grajo. Že neumestno je to, da nam glavna oseba sama pripoveduje svoje dogodke. Čudno se nam zdi pri tem, da si je toliko in toliko pogovorov od besede do besede zapomnila, da za vsaki dan o prošlosti še vé, kakošno je bilo vreme, kako so peli vrabci, kako so oblački pokrivali nebó itd.; pripoveduje nam mnogo preširoko, da že ni več plastično, marveč govoričenu starih žlobudravih ženice podobno. Str. 21 govori tako-le: „Hoja in mraz bila sta nama napravila velikanski ték. Pojedla sva meso, da-si je bilo še trdo, polizala (kako nežno!) sva vse zelje, da-si je bilo požgano (!), napravila sva si cvrtje iz šest jaje in povžila več kot polovico precej velike klobase.“ Kaj naj o tem bralec misli, prepuščamo vsakemu posamezniku.

Prehod je mnogokrat nelogičen (str. 5.); pripovedovanje pretrgano; kratki, razmetani stavki brez vsakega reda in brez logične zveze se kar vrsté. Nejasnosti je v povesti vse polno. Zakaj je oče Dorin odvetništvo v mestu popustil in se z njim ukvarjal na kmetih? Ali Dora ni imela nič sorodnikov niti po očetu, niti po materi, da je morala iti takorekoč za deklo? Kakov je značaj Petričev; sedaj blag, sedaj robot in kako naj si razlagamo tako hudournu naglo sklenjen zakon Dorin z njim? Mlinarjevi jo imajo sedaj (str. 36.) radi, na str. 37.

da se nocoj že izbere ožji odbor, kateri ima skrbeti za to, da se v kratkem osnuje učeno društvo, kteremu bodi ime: „Akademija Apolon“. Namen mu bodi prijatelj napredka in znanosti večkrat vabiti k učenim razpravam in konverzacijam, v skupnih shodih nabirati darov v podporo učenjakom in umetnikom, nakupovati in brezplačno razširjati nove knjige, pred vsem pa imajo njegovi udje tudi sami pridno se baviti z vedami in umetnostjo in svoje izdelke v skupnih sejah objavljati, tudi se ima ustanoviti poseben odbor, temu bo skrb vsako leto napraviti kako potovanje ali na Laško, ali na Francosko, na Anglesko, da se tako omikani vedno bolj olikajo po svetu in se tudi seznanijo z umetniškimi izdelki imenitnih narodov. Tako se bo naše obzorje vedno bolj širilo in ponosno bomo začeli drugim omikanim narodom stopati na stran. Drugo društvo Dijane lovke, namenjene bo telesni okrepčavi, a ob enem tudi dušnemu razvedrenju; le-to ima skrbeti za osnovanje primernih izletov, javnih plesov, skupnih slavnostnih obedov in drugih zabav, pri kterih se ima, ako le mogoče, s prijetnim združiti lepo in koristno, nabira človekoljubnih milodarov, delitev koristnih knjig in časopisov itd. Vsako leto bi se morale posebno

po leti, ko so dnevi daljši, skupno z godbo obiskati vsaj po enkrat vse bolj znamenite kraje naše dežele; na tak način se bo povspešilo medsebojno spoznanje in zaupanje, pobratimstvo bo raslo od dne do dne. Ona brezmejna darežljivost in gostoljubnost, s katero sem bil jaz kot tujec od vas, slavna gospóda, v tem mestu sprejet, mi je najboljši porok, da bodo take in enake naprave, kterim vsem je namen blažiti človeški rod in širiti omiko, našle pri vas obilno podporo, da bo od vas, blagorodni plemenitaši te slavne dežele, véda in umetnost smela pričakovati pravih zaščitnikov, mecenatov. Razvijaj se, svetovni duh, razevitaj se, svoboda, po tej preblagi, starodavni deželi, v kateri biva tako blago pleme, vredno imena, starih oglejskih patricijev!“

Tak je bil govor gospoda Mostovskega, pa bil je tudi sprejet z navdušenimi „živio“-klici.

Vekoslav pa ni dolgo ostal v veselem društvu, kjer se je vse gibalo, popevalo, plesalo in napivalo. Že okoli devete ure videl si ga samega korakati proti lepi hiši na starem trgu, kjer je bil že dva dni gost grofa Antona spod Skale. Dolgo ni mogel zaspiti. Kar je nocoj videl in doživel, blodilo mu je po glavi in navdajalo ga z neljubimi slutnjami in skrbmi.

Tisti Mostovski in pa celó njegov nerazumljiv govor, in njegova društva! Pa grof Anton, si ga slišal, kako je bil iz sebe od samega navdušenja in je povabil za pustni ponedeljek in torek vse društvo pod Skalo! Tudi Mostovskega? Tudi! No, saj je pa dober človek, vsaj vključen je! Pod Skalo? In Julijeta? Zopet Mostovski in spet Julijeta. Vse to in drugo šumelo mu je po razgretih možganih. In pa še oni suhi Kazanovski v črni halji, ki je za vrati do konea čepel, kakor bi skrbno prežil, da mu nikdo ne uide. Pa Mostovski je dober, pobožen, rad moli! Kaj slabega si zapazil na njem? Kaj pa, da jaz nocoj tukaj spim v lepi hiši? Grofa Antona? Zakaj pa ne pri grofu Gvidonu, kakor vselej? Mi Gvidon ni več naklonjen? Se, še, pa je morda pozabil me k sebi povabiti, in tako ga je oni spod Skale prehitel, ali morda je mislil, da se že samo ob sebi razumé, da ni treba pesebnega vabila . . . Pa vendar mi je Gvidon še zmirom kakor pred prijazen . . . pa vendar ne tako . . . ali se spominaš, ko si . . . Mostovski dober . . . V tem zadremleje, ali kmalo se spet predrami: Dober — Kaj je rekel gosp. Poljanec? Naj dokaže! Dober? . . . dober? . . . Pa . . . spet zaspil.

(Dalje prih.)

jim je že trn v peti. Za gospodarstvo se Dora še ne zmeni ne, sploh se o vsakojakem delu jako malo govori. Kako eigansko je opisano na 63. strani veselje materino, ko v prvič v svoje „roče“ (!) dete svoje sprejme.

Toda iz vsega tega se blišči klasično pripovedovanje na 63. strani. Za Boga, to naj vedó babice, te naj se brigajo za ta znamenja, ki so našeta v tem zares edinem popisu v slovenskem slovstvu, prostemu ljudstvu, katero vsaka premalo krotka beseda že žali, in naši mladini takih prizorov ne smemo podajati! Vodo bi se pa reklo nositi v morje, če bi hotel vse jezikovne napake zares barbarskega jezika v tej povesti naštevati; tu se še po stari šegi „pusté“ pozdravljati, potoček „sliši“ k mlinu, negacija šestokrat ne zahteva rodovnika, gospod župnik naroča „svojim“ varuhom (mesto njegovim), ljudje dobro „izgledajo“; o „pol enih“, iz Lojzjem, „šparati“, razumi, „marela“, „štibali“ itd., taki biseri so jako na gosto nasajeni.

(Dalje prih.)

Domače novice.

(V katoliški družbi) je včeraj govoril gosp. M. Močnik. Po primerni vpeljavi o Slovanih sploh in njihovi pomembnosti v sedajnosti je razpravljal potem zgodovino Bolgarov od njih prihoda v Evropo, naseljenja ob Balkanu, pokristjanjenja, do razpada njihovega cesarstva in do podložnosti pod hudim Turkom, kateri jih je sam pa po grških predstojnikih cerkvenih zatiral. Poočitoval je, kako so omahovali vedno med Rimom in Carigradom, in kako grozovita je bila dostokrat njih osoda nasproti Bizantincem, pa tudi Slovanom, p. Srbom in Rusom. Prihodnje sredo bode nadaljeval zanimljivo povestnico v zadnjih stoletjih do sedanje bratomorne vojske mej Srbi in Bolgari.

(Dostavek k trem prašanjem Krškim in odgovoru.) Objavil je včeraj „Slovenec“ troje prašanj s Krškega gledé volilnih agitacij učiteljev. V naglici je vredništvo v svojem odgovoru odločilno točko pozabilo, toraj jo dostavlja danes, da ne bode k vsestranskemu porazumljenju česa manjkalo. Deželni šolski svet v Ljubljani izdal je ukaz 5. junija tek. leta, št. 325 vsem šolskim vodstvom sledeče vsebine:

„Ker se je v novejšem času večkrat pripetilo, da so se javni učitelji pečali s političnimi agitacijami, ter udeleževali se národno-političnih demonstracij, tako pa tudi provzročili proti sebi razne pritožbe, zato se je odločil c. k. deželni šolski svet — pomislivši, da ostentativno izjavljano politično strankarstvo učiteljevo ne vpliva le slabo na vzgojo mladine, nego tudi v prebivalstvu vzbujeva prilike k raznim rekriminacijam — za to, da c. k. okrajni šolski svet pozivlja, naj učiteljstvu svojega uradnega področja krepko zapové, da se ima odстранjevati od vseh demonstrativnih pojavov politično-národnih strank, ter izogibati se sleherne jasne strankarske vdeležitve pri politično-národnem teženju.“

Kolikor se spominjamo izdal pa je o svojem času bivši naučni minister, Conrad baron Eibisfeld, še ojštrejši ukaz, da se učitelji nikakor ne smejo vdeleževati strankarskih bojev in agitacij o volitvah. To se je imelo menda pri učiteljskih konferencah brati. Postopanje g. Seidelna pa kaže, da je čitanje jako nepazno poslušal, ali pa se ne zmeni za ukrepe svojih viših šolskih gosposk. Če je res, kakor slišimo, da imajo učitelji sedaj prosto stanovanje, kterege jim pa meščanstvo tudi lahko odpové, je tako brezobzirno postopanje S. pač čudna zahvala za veliko dobroto.

(Dnevni red javni seji Ljubljanskega mestnega odbora) v petek 11. dan decembra 1885. leta ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. I. Naznanila prvo sedstva. — II. Personalnega in pravnega odseka poročilo: a) o prošnji za prenarodbo zakona o vojaški taksi; b) o Anton Podkrajšekove vdove Uršule prošnji za penzijo. — III. Stavbinskega odseka poročilo o Ivana Goljaša prošnji za določitev stavbinskih črt pri prosilčevi hiši na sv. Petra cesti. — IV. Klavničnega ravnateljstva poročilo o dovoljenji brezplačne kurjave nadzorniku mestne klavnice. — V. Šolskega odseka poročilo: a) o vis. c. kr. deželnega šolskega sveta dopisu gledé slovenskega poučnega jezika v Ljubljanskih slovenskih in gledé slovenščine v tukajšnjih nemških ljudskih šolah; b) o oddaji službe sluge-laboranta na tukajšnji c. kr. veliki realki.

(Povozil je) včeraj zvečer ob 1/2 7. uri v gosposkih ulicah nek izvozček gospo baroninjo Lazzarini, rojeno grofinjo Brandis, ko je v divjem diru po ulicah pripodil brez luči. Povožena gospa obležala je na tleh v nezavednosti in so jo morali v hišo prenesti. Kri ji je tekla iz ust in nosu, drugod poškodovana se pa ni. Ker še vedno v nezavednosti leži, se je bati, da bi se ji ne bili možgani pretresli. Magistrat naj pa redarje privije, da bodo preširne izvozčke bolj brzdale, kakor jih sedaj, ko sijakarji po mestu podé, kakor bi bili prismojeni. Je že res, da naj se vsakdo sam varuje, a tudi kočjaževa dolžnost je, da ne bo brez luči vozil in sploh ne dirjal, kjer je gnječa.

(Najboljši vzgojilni pripomoček.) Med vzgojilnimi pripomočki se dan danes nobeno tako malo ne obraja, tako slabo ne čisla, in tako rado ne opušča, kakor molitev. Naj reče kdo, kar koli hoče, resnično je, stvar, za katero se ne moli je izgubljena. Recimo pa da pri vzgoji moli otrok, molijo vzgojitelji in stariši, koliko lepih misli se takoj vzbujajo pri obojih, kakó vzgojitelji radi potrpe z lahkoživimi otroci, a brezskrbni otročaji pa tudi raje ubogajo učeničke. Iz tega stališča nas posebno razveseljuje, da je dobilo deško sirotišče v Ljubljani posebni prostor za službo Božjo, kapelo, ki je bila 26. t. m. blagoslovljena. Še bolj ko mrtvo kamenje nas pa raduje živo kamenje, ki se vsaki dan razvrstuje po ti kapeli pri sveti maši; vodja temu zavodu bode gotovo pred vsem skrbel, da se ne bože zanemarjal ta glavni pripomoček k vzgoji. Ta okoliščina je vodila dobrotnike vseh stanov, da so pokladali in še pokladajo darove v ta namen, da se služba Božja dostojno opravlja in se preskrbljuje notranja oprava, ktere se dosihmal pogrešamo v kapeli. Omenili smo že zadnjič, da je profesor bogoslovja omislil tukaj križev pot, ki je bil 26. p. m. blagoslovljen. Tako se stvar za stvarjo napravlja, kolikor pripuščajo denarne moči. Tudi milostljivi knezo-škof, ki so že toliko žrtvovali za občno koristne naprave, so darovali lep dar 50 gl. za novo svetišče, in verne ne le podučili, marveč tudi z dejanjem spodbudili k posnemanju.

(Za povišanje plače) sklenili so prositi kranjski deželni uradniki in so se iz tega namena sošli na skupno posvetovanje v nedeljo 6. decembra v mestni dvorani.

(Obrtniško društvo) zborovalo je v ponedeljek popoldne, in sklenilo: a) Da se popolnoma strinja z Dunajskimi obrtniki, ki so prosili za odpravo obrtnega dela po kaznilnicah. b) Potrdila se je dotična peticija na deželni zbor za vravnavo obrtnega dela v prisilni delavnici, in pa sklenila se je sklicati v to svrhu ena enketa. c) Izvolil se je odbor, ki bo omejeno peticijo izročil poslancu Šukljeju, kateri naj jo bo v deželnem zboru podpiral. d) Sklenilo se je sklicati občni zbor, kakor ga pravila določujejo, za prihodnje nedeljo, kjer se bodo razgovarjali o nedeljskem posvečevanju in o zadrugah.

(Vožna pošta) sprejemala se bo od 16. pa do 31. decembra zaradi božičnih daril le do 6. ure zvečer, da bode mogoče taiste še zvečer ob 10. uri z mešaním vlakom dalje poslati.

(Obsojeni) so bili včeraj pred porotno sodnijo: Jošt Česen zaradi hudodelstva uboja na štiri leta, Janez Zupančič zaradi hudodelstva nravnega posilstva na pet let in Katarina Petrin zaradi hudodelstva detomora na šest let hude ječe, ktera se je vsem poojstrila s postom in samnico.

(Včerajnji mesečni somenj) je bil majhen, pa vendar jako živahen, ker je bilo mnogo tujcev prišlo kupovat govejo živino. Vse živine skupaj prignalo se je 770 glav.

(Razpisana) je služba kateheta z 1600 gold. letne plače na Tržaški mestni gimnaziji.

(Tržaška nadsodnija) ima zopet predsednika. Prišel je tjakaj nadsodnije predsednik dr. Josip Defacis iz Zadra in je v sredo teden svojo novo službo nastopil.

(Umrli je) v torek, 8. t. m., prečast. g. Janez Brečelnik, dekan Tržaške škofije v Hrušici, konsistorijalni svetnik, v 74. letu svoje starosti. Rojen je bil leta 1811 dne 28. januarja v Šentvidu nad Ljubljano. V mašnika so ga posvetili dne 14. sept. 1836. Bog mu daj večni mir in pokoj!

(Iz Ptujja) se nam poroča: Ptujška čitalnica, ki je priredila „Martinov večer“, imela je 25. pret. m. društven večer s tombolo in petjem. Obojekrat je bil dober obisk in izvrstna zabava. — Dne 3. t. m. imeli smo pa priložnost videti v „Na-

rodnem Domu“ spretnost prvega slovenskega čarobnika (Supan-a), ki je vse navzoče s svojo umetnostjo iznenadil, tako, da ga vsem slavnim čitalnicam priporočamo. Cocolorum.

(V Ptujji) bodo v kratkem volitve v mestni zastop. „Fortschrittsverein“ in posebni odbori imajo mnogo posla. Neki gospod že več noči ne spi! Koliko bi si „Brencelj“, „Skrat“ in „Jurij s pušo“ pri opazovanji teh lisjakov gradiva nabrali, bilo bi za več letnikov, ko bi ne presedalo čitateljem. — Nekaj zanimivega prihodnjič. Pohajkovelec.

Telegrami.

Dunaj, 9. dec. Sinoči zadela sta na arlski železnici dva osobna vlaka skupaj. 2 sprevodnika bila sta pri priči mrtva, dva popotnika pa hudo poškodovana.

Sofija, 10. dec. Karavelov povrnil se je semkaj in pravi, da se je položaj na obeh straneh zdato zboljšal in na mir nagnil. Premirju in sklepu miru bode sledilo prej ko ne bolgarsko združenje, ktero bodo velesile odobrile če tudi morda nekoliko omejeno.

Atene, 10. dec. V kamori so predlagali 100 milijonov kredita za vojno ministerstvo.

London, 9. dec. Do 8. decembra 4. ure popoldne izvoljenih je bilo 321 liberalcev, 248 konservativcev in 76 Parnelcev.

Tujci.

8. decembra.

Pri *Staliču*: Kötzel, trgovec, z Dunaja. — A. Truden, trgovec, iz Trsta. — pl. Obereigner, nadgojzdar, iz Schneeberga. — Josip Steinmetz, c. k. okr. zdravnik, iz Kranja. — Miroslav Pollitzka, trg. pom., iz Kranja. — Amalija Schutta, zasebnica, iz St. Lorenca. — Ignacij Vodapivec, c. k. poštni sluga, iz Ljubljane.

Pri *Stonu*: Dr. Adolf Knall, zasebnik, s soprogo, z Dunaja. — Asrael, Steiner, Hoffelner in Wolf, trg. pot., z Dunaja. — Rupprecht pl. Virtsoleg, c. k. Generalmajor v pok., iz Badena. — Leop. Diamant, trg. pot. iz Prage. — Peter Ladstätter, trg. pot., iz Gradea. — Franc Lissek, stavb. podvzetnik, iz Trsta. — S. Carnana, agent, iz Trsta. — Ljudevit Bekič, železn. uradnik, iz Pazna.

Pri *Južnem kolodvoru*: Gabrijel, zasebnik, iz Zagreba. — Janez Miklavec, trgovec, iz Zagorja. — Karol Tomšič, trgovec, iz Pontafelja.

Pri *Avstrijskem caru*: Comeuchini in Schuler, zasebnici, z Dunaja. — B. Troger, zasebnik, iz Beljaka.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

10. decembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82	zr.	60	kr
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	83	—	—	—
4% avstr. zlat. renta, davka prosta	109	—	—	—
Papirna renta, davka prosta	99	—	85	—
Akcije avstr.-ogerske banke	874	—	—	—
Kreditne akcije	291	—	40	—
London	125	—	70	—
Srebro	—	—	—	—
Francoski napoleond.	9	—	98	—
Ces. cekini	5	—	98	—
Nemške marke	61	—	80	—

Zahvala.

Prijetna dolžnost nama je, se javno zahvaliti za tolike izraze sočutja in ljubezni, skazane ob boleznih in smrti nama nepozabljivega duhovnega predstojnika prečast. gospoda

EDVARD-a POLAK-a,

dekana in častnega kanonika.

Zlasti še izrekava najtoplejšo zahvalo vsem darovalcem krasnih vencev, gg. udom požarne in mestne straže Krškega mesta, svetilem in pevcem; enako tudi prečast. kapiteljnu Ljubljanskemu (za vdeleževanje dveh udov) in drugi duhovščini, gospodi vseh stanov, ter vsem drugim za častno spremljevanje k zadnjemu počitku.

V Leskoveu, 8. decembra 1885.

Franc Grivec,
kaplan.

Anton Verbaj,
kaplan.

Ravnokar je izšla ter se dobiva v *Katoliški Bukvarni v Ljubljani* knjiga:

Kmetom v pomoč.

Narodno-gospodarska razprava.

Spisal

IVAN BELEC,

župnik.

Knjiga obsega 9 pól v osmerki. — Cena ji je 25 kr., po pošti 5 kr. več, kdor jih vzame deset skupaj, dobí najjeto brezplačno.